

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Andrea Boglari-Radler, (andbo28), Överläkare
Granskad av: Malin Tobin Zielinski, (malto8), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-05-07

Giltig till: 2028-05-05

Kontrastmedel vid röntgenundersökningar - radiologi SÄS

Förändringar sedan föregående version

Tillagt stycke om bakgrund. Förtydligat uppgift för Johexolblandning för DT tjocktarm. Tillagt uppgift om indikation för SonoVue. Ny innehållsgranskare.

Sammanfattning

Beskrivning av rekommenderade kontrastmedel vid röntgenundersökningar inom radiologi SÄS.

Innehållsförteckning

Förändringar sedan föregående version	1
Sammanfattning	1
Innehållsförteckning	1
Bakgrund och syfte	2
Förutsättningar.....	2
Utförande.....	2
Angio/intervention	2
DT	3
Konventionell röntgen	5
Urogastroudersökningar vuxna och barn	5
MR.....	8

Ultraljud 8
Dokumentinformation 8

Bakgrund och syfte

Kompletterande information till metodblad för att personal inom radiologi ska välja rätt kontrastmedel.

Förutsättningar

Se till att undersökning är berättigad och att diagnos inte kan ställas på annat vis.

Utifrån anamnes och frågeställning tar radiolog ställning till huruvida intravenöst kontrastmedel behövs för att besvara remissen.

Utförande

Angio/intervention

Röntgenundersökning	Kontrastmedel
Angioplastik och trombolys	Johexol (Omnipaque) 300/140 mg I/ml
Mesenterialkärtsangiografi	Johexol (Omnipaque) 300/140 mg I/ml
Angiografi carotis	Johexol (Omnipaque) 300/140 mg I/ml
Bäcken-ben-angiografi	Johexol (Omnipaque) 300/140 mg I/ml
Aortocervical angiografi	Johexol (Omnipaque) 300 mg I/ml
Renal angiografi	Johexol (Omnipaque) 300/140 mg I/ml
PTC (även sekundär cholangiografi)	Johexol (Omnipaque) 300 mg I/ml
Flebografi	Johexol (Omnipaque) 300 mg I/ml
Dialysfistel	Johexol (Omnipaque) 140 mg I/ml

Pyelostomi	Johexol (Omnipaque) 300 mg I/ml
------------	---------------------------------

DT

Röntgenundersökning	Kontrastmedel
Intravasal kontrast	
Datortomografi övriga vuxna iv	Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml
Datortomografi hjärta iv	Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml
Datortomografi barn	Förstahandsval: Jodixanol (Visipaque) 270 mg I/ml max 2 ml/kg Andrahandsval: Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml max 1,5 ml/kg

Peroralt kontrast	
Vuxna, hela buken	30 ml Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml i 1,5 l vatten Kontrasten dricks och fördelas jämnt under två timmar före undersökningen
Övre delen av buken (i sällsynta fall)	20 ml Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml i 1 l vatten. Kontrasten dricks och fördelas jämnt under en timme före undersökningen.
Lever och pancreas	500 ml vatten. Dricks och fördelas jämnt under 30 min innan undersökningen.
Gastric bypass - kontroll av anastomos	15 ml Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml i 145 ml vatten. 100 ml dricks sittande, vänta 5–10 min, resterande alldeles innan bildtagning.

Gastric bypass - slitsherniering	10 ml Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml i 300 ml vatten. Dricks jämnt fördelat under 30 min fram till undersökningen.
Gastric bypass – vid övriga frågeställningar som kräver per os. Ex malignitet, inflammatorisk process	10 ml Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml i 500 ml vatten. Kontrasten dricks och fördelas jämnt under två timmar före undersökningen.
Tunntarm	30 ml Sorbitol 70% blandas med 1l vatten. Kontrasten dricks och fördelas jämnt under 45 min innan undersökningen.
Esophagus-läckage	5 ml Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml blandas med 45 ml vatten. Kontrasten dricks i samband med undersökningen efter att första serien med iv-kontrast är körd.
Tjocktarm	1. E-Z 720 9dl. Dricks enligt schema 2 dagar innan undersökningen. 2. 100 ml Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml i 9 dl vatten. Dricks enligt schema dagen innan undersökningen.

Konventionell röntgen

Röntgenundersökning	Kontrastmedel
CVK-lägeskontroll/ Subcutana venportar	Johexol (Omnipaque) 300 mg I/ml

Urogastroundersökningar vuxna och barn

Röntgenundersökningar	Kontrastmedel
Hypopharynx-esofagus vuxen	Bariumsulfat pulver (E-Z-HD) Blanda ett paket (340g) med 65 ml vatten.
Hypopharynx-esofagus vuxen Främmande kropp/ om felsväljning föreligger	Jodixanol (Visipaque) 270 mg I/ml utspädd Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml utspädd
Hypopharynx-esofagus	Bariumsulfat pulver (E-Z-HD)

Per rectal kontrast	
Läckage	10 ml J Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml i 500 ml varm Natriumklorid 9 mg/ml alternativt dialysvätska. OBS! Hanteras sterilt. Troligtvis behövs ca 2 liter vätska. OBS! värm i god tid.
Läge PD kateter	25 ml uppvärmd Johexol (Omnipaque) 140 mg I/ml . OBS! Hanteras sterilt. Kontakt med dialyspersonal krävs

Barn >1 års ålder	Blanda ett paket (340g) med 65 ml vatten.
Hypopharynx-esofagus Hos prematura barn, 0–12 månader samt vid uttalad obstipation eller perforationsrisk.	Förstahandsval: Visipaque (Jodixanol) 270 mg I/ml, 5ml/kg, 200 ml maxdos Andrahandsval: Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml, 4 ml/kg, 150 ml maxdos Kontrasten är isoton och värms till 37,0° C.
Ventrikel (PEG kontroll)	Jodixanol (Visipaque) 270 mg I/ml utspädd Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml utspädd
Tunntarmspassage, akut	Bariumsulfat suspension 105% w/v, 58%w/w (Liquid Polibar Plus) Blanda 1 dl Liquid Polibar Plus med 4 dl vatten
Tunntarmspassage med sond	Bariumsulfat suspension 105% w/v, 58%w/w (Liquid Polibar Plus) Blanda 4 dl Liquid Polibar Plus med 6 dl vatten
Tunntarmspassage utan sond	Bariumsulfat suspension 105% w/v, 58%w/w (Liquid Polibar Plus) Blanda 2 dl Liquid Polibar Plus med 8 dl vatten
Tunntarmspassage utan/med sond på barn	Jodixanol (Visipaque) 270 mg I/ml, max 5 ml/kg Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml max 4 ml /kg

Tunntarmspassage på NEO	Jodixanol (Visipaque) 270 mg I/ml, max 5 ml/kg Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml, max 4 ml/kg Jodkontrast används vid tunntarmspassageundersökningar av prematura barn, barn 0–12 månader
Colon volvulus	Bariumsulfat suspension 105% w/v, 58%w/w Blanda 3 dl Liquid Polibar Plus med 12 dl vatten. Beredningen ska vara kroppstempererad när den ges.
Colon anastomoskontroll	Jodixanol (Visipaque) 270 mg I/ml utspädd. Johexol (Omnipaque) 350 mg I/ml utspädd Beredningen skall vara kroppstempererad när den ges.
Colon, Hirschprung	Bariumsulfat suspension 105% w/v, 58%w/w, Liquid Polibar Plus) Blanda 2 dl Liquid Polibar Plus med 10 dl 37 grader varmt vatten
Colon invagination	Bariumsulfat suspension 105% w/v, 58%w/w, Liquid Polibar Plus) Blanda 3 dl Liquid Polibar Plus med 15 dl 37 grader varmt vatten
MUC	Johexol (Omnipaque) 140 mg I/ml
Antegrad och retrograd pyelografi	Johexol (Omnipaque) 140 mg I/ml
Urethrocystografi	Johexol (Omnipaque) 140 mg I/ml
Fistulografi	Johexol (Omnipaque) 140 mg I/ml

MR

Röntgenundersökning	Kontrastmedel
MR standard	Gadoterinsyra (Clariscan) 0,5 mmol/ml
MR Lever	Gadoxetinsyra (Primovist) 0,25 mmol/ml Gadobutrol (Gadovist) 1,0 mmol/ml
MR Angio	Gadobutrol (Gadovist) 1,0 mmol/ml

Ultraljud

Röntgenundersökning	Kontrastmedel
Ultraljud	Svavelhexafluorid (SonoVue) 8 mikrol/ml. Säkerhet och effekt har ej fastställts hos patienter < 18 år för iv. administrering.

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Andrea Boglari-Radler, överläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Anders Båth, överläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Viktor Johansson, röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Innehållsgranskare

Malin Tobin Zielinski, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Kontrastmedel, röntgenundersökningar

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Andrea Boglari-Radler, (andbo28), Överläkare

Granskad av: Malin Tobin Zielinski, (malto8), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-514148307-99

Version: 10.0

Giltig från: 2026-05-07

Giltig till: 2028-05-05